

รอยโรคของกระดูกขากรรไกร: วิเคราะห์ผลการตรวจทางจุลพยาธิวิทยา ในผู้ป่วย 2,216 ราย ณ คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปี พ.ศ.2532-2550

สุพิศ จิงพาณิชย์

รองศาสตราจารย์ ภาควิชาโอบุรุษวิทยา

คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สุภาพ เกียรติทับทิว

รองศาสตราจารย์ โครงการจัดตั้งคณะเทคนิคการแพทย์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

อังคณา สุขบุญ

นักวิทยาศาสตร์ ภาควิชาโอบุรุษวิทยา

คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ติดต่อเกี่ยวกับบทความ:

รองศาสตราจารย์ ทันตแพทย์หญิงสุพิศ จิงพาณิชย์

ภาควิชาโอบุรุษวิทยา

คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90112

โทรศัพท์: 074-287581

โทรสาร: 074-429878

อีเมล: supisc@hotmail.com

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากเงินกองทุนวิจัย

คณะทันตแพทยศาสตร์ (DEN5027130346S) มหาวิทยาลัย

สงขลานครินทร์

บทคัดย่อ

รายงานการวิจัยนี้ เป็นการศึกษาวินิจฉัยผลการตรวจทางจุลพยาธิวิทยาของรอยโรคกระดูกขากรรไกรที่ส่งมาตรวจ ณ ห้องปฏิบัติการจุลพยาธิวิทยาช่องปาก คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ประเทศไทย ระหว่างตุลาคม ปี พ.ศ.2532 ถึงมิถุนายน ปี พ.ศ.2550 ตัวอย่างผู้ป่วยจำนวนทั้งหมด 2,216 ราย ได้ถูกนำมาตรวจวิเคราะห์ตามมาตรฐานการให้การวินิจฉัยโรคที่ดัดแปลงมาจากองค์การอนามัยโลกปี ค.ศ. 2005 รอยโรคทั้งหมดได้ถูกจำแนกออกเป็น 5 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มรอยโรคถุงน้ำ 2) กลุ่มเนื้องอกโอโดนอนโทเจนิค 3) กลุ่มรอยโรคคล้ายเนื้องอก 4) กลุ่มเนื้องอกนอนโอโดนอนโทเจนิค และ 5) กลุ่มรอยโรคหลากหลายประเภท รอยโรคส่วนใหญ่ร้อยละ 50.32 อยู่ในกลุ่มรอยโรคถุงน้ำ ถัดมาร้อยละ 24.81 อยู่ในกลุ่มเนื้องอกโอโดนอนโทเจนิค ร้อยละ 7.90 อยู่ในกลุ่มรอยโรคคล้ายเนื้องอก ร้อยละ 3.92 อยู่ในกลุ่มเนื้องอกนอนโอโดนอนโทเจนิค และร้อยละ 13.05 อยู่ในกลุ่มรอยโรคหลากหลายประเภท รอยโรคถุงน้ำที่พบบ่อยที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ถุงน้ำชนิดเรติคูลาร์ (ร้อยละ 57.31) ถุงน้ำชนิดเดนทิเจรัส (ร้อยละ 19.55) และถุงน้ำชนิดริชชีดวล (ร้อยละ 4.48) ในกลุ่มเนื้องอกโอโดนอนโทเจนิค รอยโรคที่พบบ่อยที่สุด คือ เนื้องอกอะมีโลบลาสโตมา (ร้อยละ 47.27) ถัดมาเป็นเนื้องอกเคราโทซิสติกโอโดนอนโทเจนิค (ร้อยละ 23.64) และเนื้องอกโอโดนอนโตมา (ร้อยละ 14.00) ในกลุ่มเนื้องอกนอนโอโดนอนโทเจนิค พบเป็นมะเร็งสูงถึงร้อยละ 75.86 มะเร็งที่พบบ่อยที่สุด ได้แก่ นอนฮอดจ์คินลิมโฟมา (ร้อยละ 25.29) ออสทีโอซาร์โคมา (ร้อยละ 12.64) และมัลติเพิลมัยอิโดมา (ร้อยละ 6.89) อวัยวะที่เป็นมะเร็งและกระจายมาที่กระดูกขากรรไกรพบมากที่สุด คือ ต่อมไทโรอยด์และเต้านม ในการศึกษาครั้งนี้ รอยโรคที่พบบ่อยที่สุดของกระดูกขากรรไกร คือ ถุงน้ำชนิดเรติคูลาร์ (ร้อยละ 28.84) เนื้องอกอะมีโลบลาสโตมา (ร้อยละ 11.73) และถุงน้ำชนิดเดนทิเจรัส (ร้อยละ 9.84) ข้อมูลรอยโรคกระดูกขากรรไกรจากผู้ป่วยคนไทยจำนวนมากในการศึกษานี้ คณะผู้วิจัยคาดว่าจะประโยชน์สำหรับแพทย์และทันตแพทย์ทั่วไป ที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานในคลินิกตรวจประจำวันของพวกเขา

Original Article

Lesions of the Jaws: A Pathological Review of 2,216 Cases at Faculty of Dentistry, Prince of Songkla University between 1989-2007

Supis Chungpanich

Associate Professor
Department of Stomatology, Faculty of Dentistry
Prince of Songkla University

Suparp Kietthubthew

Associate Professor
Faculty of Medical Technology Establishment Project
Prince of Songkla University

Angkana Sukboon

Scientist
Department of Stomatology, Faculty of Dentistry
Prince of Songkla University

Correspondence to:

Associate Professor Dr. Supis Chungpanich
Department of Stomatology
Faculty of Dentistry, Prince of Songkla University
Hatyai, Songkla 90112
Tel: 074-287581
Fax: 074-429878
E-mail: supisc@hotmail.com

This project was supported by Faculty of Dentistry Research Fund (DEN5027130346S), Prince of Songkla University

Abstract

This article reports an analysis of histopathological diagnoses of a series of jaw-bone lesions retrieved from files in the Oral Pathology Unit at the Faculty of Dentistry, Prince of Songkla University, Thailand between October 1989 and June 2007. A total of 2,216 cases of jaw bone lesions were reviewed. Modification in diagnosis was adapted according to WHO classification 2005. The lesions were divided into five categories: 1) Cystic lesions, 2) Odontogenic tumours (OTs), 3) Tumour-like lesions (TLLs) 4) Non-odontogenic tumours (NOTs), and 5) Miscellaneous lesions (MLs). The majority (50.32%) of the lesions were cystic lesions. There were 24.81% OTs, 7.90% TLLs, 3.92% NOTs, and 13.05% MLs. The three most commonly diagnosed jawbone cysts were radicular cysts (57.31%), dentigerous cysts (19.55%), and residual cysts (4.48%). Among the OTs, ameloblastoma (47.27%), keratocystic odontogenic tumours (23.64%), and odontoma (14.00%) were predominant. In the NOTs, it constituted 75.86% malignant lesions with non-Hodgkin's lymphoma (25.29%), osteosarcoma (12.64%) and multiple myeloma (6.89%) dominated the group. The major primary sites of metastatic tumours to the jawbone were thyroid gland and breast. In this study, radicular cysts (28.84%), ameloblastoma (11.73%) and dentigerous cysts (9.84%) were the three most common jawbone lesions. This report of a large number of jawbone lesions of Thais would be helpful for physicians and general dental practitioners in their daily practices.

Key words: jaw bone lesions; non-odontogenic tumours; odontogenic tumours and cysts; Tumour-like lesions of the jaws.